

EVROPSKI ODBOR ZA SISTEMSKA TVEGANJA

SKLEP EVROPSKEGA ODBORA ZA SISTEMSKA TVEGANJA

z dne 11. decembra 2015

o ocenjevanju pomembnosti tretjih držav za bančni sistem Unije v povezavi s priznavanjem in določanjem stopenj proticikličnega blažilnika

(ESRB/2015/3)

(2016/C 97/11)

SPLOŠNI ODBOR EVROPSKEGA ODBORA ZA SISTEMSKA TVEGANJA JE –

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1092/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o makrobonitetnem nadzoru nad finančnim sistemom Evropske unije in ustanovitvi Evropskega odbora za sistemsko tveganja⁽¹⁾ ter zlasti člena 3(2)(a) in (b) in člena 15 Uredbe,

ob upoštevanju Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES⁽²⁾ ter zlasti člena 138 Direktive,

ob upoštevanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 680/2014 z dne 16. aprila 2014 o določitvi izvedbenih tehničnih standardov v zvezi z nadzorniškimi poročanjem institucij v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁾ ter zlasti prilog I in II k Uredbi,

ob upoštevanju Sklepa ESRB/2015/2 Evropskega odbora za sistemsko tveganja z dne 21. julija 2015 o zagotavljanju in zbiranju informacij za makrobonitetni nadzor nad finančnim sistemom v Uniji in razveljavitvi Sklepa ESRB/2011/6⁽⁴⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski odbor za sistemsko tveganja (ESRB) je odgovoren za izvajanje makrobonitetnega nadzora, da bi pripomogel k preprečitvi ali ublažitvi sistemskih tveganj v Uniji.
- (2) Za izvajanje svojih odgovornosti mora ESRB ocenjevati makrobonitetna tveganja, ki izvirajo iz gibanj v Uniji in v tretjih državah. Taka tveganja lahko izhajajo iz čezmejnih izpostavljenosti bančnega sistema Unije do tretjih držav, ki lahko predstavljajo kanal za prenos škodljivih vplivov v Unijo. Zlasti bi lahko prekomerna kreditna rast v posamezni tretji državi, če je ne bi obravnavali ukrepi makrobonitetne politike te države, povzročila velike izgube za bančni sektor v Uniji in na koncu ogrozila finančno stabilnost v Uniji.
- (3) Člen 138 Direktive 2013/36/EU daje ESRB posebno pooblastilo za obravnavo tveganj, ki izhajajo iz prekomerne kreditne rasti v tretjih državah. Natančneje, kadar ESRB oceni, da so sprejeti ukrepi organov v tretji državi nezadostni, lahko ukrepa za zaščito bančnega sektorja Unije pred tveganji, ki izvirajo iz prekomerne kreditne rasti v tej tretji državi. Zlasti lahko ESRB v obliki priporočila imenovanim organom v Uniji da smernice glede ustrezne stopnje proticikličnega blažilnika za izpostavljenosti do tretjih držav.
- (4) Za izvajanje tega pooblastila je treba določiti tretje države, do katerih ima bančni sistem Unije pomembne izpostavljenosti (v nadaljnjem besedilu: pomembne tretje države). Vpliv, ki bi ga prekomerna kreditna rast v posamezni tretji državi lahko imela na bančni sistem Unije, je odvisen od velikosti in narave izpostavljenosti bank s sedežem v Uniji do te tretje države. Ker ESRB nima zmožnosti za spremljanje gibanj v vseh tretjih državah na svetu, meni, da lahko pooblastilo iz člena 138 Direktive 2013/36/EU najbolje izvaja s spremljanjem znakov prekomerne kreditne rasti samo v tistih tretjih državah, do katerih ima bančni sistem Unije izpostavljenosti, ki so pomembne.

⁽¹⁾ UL L 331, 15.12.2010, str. 1.

⁽²⁾ UL L 176, 27.6.2013, str. 338.

⁽³⁾ UL L 191, 28.6.2014, str. 1.

⁽⁴⁾ UL C 394, 27.11.2015, str. 4.

- (5) ESRB namerava za določitev pomembnih tretjih držav uporabiti nadzorniške podatke, ki jih zbira Evropski bančni organ (EBA) v skladu s Sklepom EBA/DC/2015/130 Evropskega bančnega organa z dne 23. septembra 2015⁽¹⁾. Sklep EBA/DC/2015/130 določa podrobne informacije o izpostavljenostih v bančni knjigi vzorca največjih 191 bank v Uniji do vseh tretjih držav na svetovni ravni. Čeprav podatki ne vključujejo izpostavljenosti v trgovalni knjigi in ne zajemajo vseh bank v Uniji, ESRB meni, da so primerni za potrebe določitve pomembnih tretjih držav. Ocenjuje se, da je osredotočanje na izpostavljenosti v bančni knjigi primerno, ker te predstavljajo večino izpostavljenosti. Poleg tega je zaradi dogovorov o pobotu ter uporabe med drugim izvedenih finančnih instrumentov in kratkih pozicij izpostavljenost v trgovalni knjigi težko pripisati posamezni tretji državi. Ocenjuje se, da je osredotočanje na vzorec največjih bank primerno, ker imajo te banke običajno največji obseg čezmejne dejavnosti in so zato to banke, ki bi bile najbolj prizadete, če se prekomerna kreditna rast v tretji državi ne bi obravnavala. V letu 2014 je 191 bank iz vzorca predstavljalo okoli 92 % celotnih sredstev bančnega sistema Unije. Ker ESRB za določitev pomembnih tretjih držav ne potrebuje podatkov o izpostavljenostih po posameznih bankah, namerava od organa EBA zahtevati podatke, zbrane v skladu s Sklepom EBA/DC/2015/130, agregirane na ravni države. Take zahteve za podatke ureja Sklep ESRB/2015/2.
- (6) ESRB bo pomembne tretje države določil na podlagi treh mer izpostavljenosti: tveganju prilagojenih sredstev, originalne izpostavljenosti in neplačanih izpostavljenosti v razmerju do tretjih držav. Glavni namen uporabe več mer je upoštevati celovito sliko narave izpostavljenosti do tretjih držav. Če bi se osredotočili samo na tveganju prilagojena sredstva, bi lahko prišlo do tega, da se pomembne izpostavljenosti z nizkimi utežmi tveganja ne bi ustrezno upoštevale. Originalna izpostavljenost to popravi, ker zajame velikost izpostavljenosti pred uporabo uteži tveganja. Neplačane izpostavljenosti pa so namenjene za zajetje tistih izpostavljenosti, ki za banke predstavljajo večje kreditno tveganje.
- (7) ESRB tretjo državo običajno opredeli kot pomembno, kadar znašajo izpostavljenosti bančnega sistema Unije do te tretje države najmanj 1 % po najmanj eni od treh zgoraj navedenih mer. Ravni lastniškega kapitala bank glede na njihova sredstva so običajno nizke v primerjavi z nebančnimi družbami. To pomeni, da lahko tudi pri izpostavljenostih, ki so v primerjavi z velikostjo bilance stanja banke videti majhne, izgube dosežejo ravni, ki ogrozijo kapitalsko ustreznost bank in/ali v javnosti ustvarijo dvom glede njihove kapitalske ustreznosti. To bi narekovalo določitev nizkega praga, saj lahko negativna gibanja v posamezni tretji državi pomembno vplivajo na stanje kapitala bank. Hkrati prag za določitev pomembnih tretjih držav ne bi smel upoštevati tretjih držav, do katerih je izpostavljena samo ena država članica, razen če so take izpostavljenosti dovolj velike, da pomenijo tveganje za Unijo in ne zgolj za to posamezno državo članico. Za zmanjšanje števila takih primerov bi bilo treba določiti visok prag, ki bi zagotovil, da se zajamejo samo največje izpostavljenosti vseh držav članic. ESRB meni, da se s pragom na ravni 1 % skupne izpostavljenosti doseže pravo ravnotežje med zgoraj navedenima želenima rezultatom.
- (8) ESRB bo pripravil seznam pomembnih tretjih držav in ga vsako leto posodobil na podlagi meril, ki urejajo dodajanje držav na seznam in črtanje držav s tega seznama. Izpostavljenosti bank se v času spreminjajo ter odražajo ciklična in strukturna gibanja ekonomske in finančne integracije v svetu. Postopek določanja pomembnih tretjih držav mora upoštevati te spremembe. Za ta namen so bila opredeljena merila, ki urejajo dodajanje držav na seznam pomembnih tretjih držav in črtanje držav s seznama. Zasnovana so tako, da so: (a) konservativna – tretjo državo je lažje dodati na seznam kot jo z njega črtati; in (b) pregledna – merila za dodajanje držav na seznam in črtanje držav s seznama temeljijo na enostavnih pravilih. Poleg tega lahko ESRB pri ugotavljanju, ali je tretja država pomembna za bančni sektor Unije, uporabi diskrecijsko pravico. Ta diskrecijska pravica se bo najverjetneje uporabila v primerih, ko bo tretja država na meji izpolnjevanja meril pomembnosti.
- (9) Splošni odbor bo pozvan, da po pisnem postopku odobri vsako spremembo seznama pomembnih tretjih držav. V primeru ugovora bo splošni odbor glasoval. Sekretariat ESRB bo vsako leto pripravil osnutek seznama pomembnih tretjih držav ob uporabi meril za dodajanje in črtanje. Svetovadni tehnični odbor bo lahko uporabil diskrecijsko pravico in spremenil osnutek seznama pred predložitvijo splošnemu odboru.
- (10) Pomembne tretje države, določene v skladu s tem sklepom, bo spremljal sekretariat ESRB. Druge tretje države bodo morda spremljale druge jurisdikcije v Uniji v odvisnosti od pomembnosti teh tretjih držav za domači bančni sistem posamezne države članice. Strokovno znanje, pridobljeno pri prikazu tveganj in preteklem delu v zvezi s proticikličnim kapitalskim blažilnikom, se bo uporabilo za določitev kazalnikov, ki so bolj relevantni za zgodnje ugotavljanje prekomerne kreditne rasti.

⁽¹⁾ Decision EBA/DC/2015/130 of the European Banking Authority of 23 September 2015 on reporting by competent authorities to the EBA (Sklep EBA/DC/2015/130 Evropskega bančnega organa z dne 23. septembra 2015 o poročanju pristojnih organov organu EBA); objavljeno na spletni strani organa EBA na naslovu www.eba.europa.eu

- (11) ESRB je na začetku kot pomembne določil šest tretjih držav, in sicer na podlagi nadzorniških podatkov z referenčnim datumom 30. junija 2014. Tretje države, ki so na začetku določene kot pomembne, so Federativna republika Brazilija, Posebno upravno območje Ljudske republike Kitajske Hongkong, Ljudska republika Kitajska, Republika Turčija, Ruska federacija in Združene države Amerike. Spremembe tega seznama pomembnih tretjih držav je treba objaviti na spletni strani ESRB.
- (12) Prvi pregled seznama pomembnih tretjih držav, kakor jih določi ESRB, se bo izvedel v drugem četrtletju leta 2017 ob uporabi nadzorniških podatkov z referenčnim datumom 31. decembra 2016. Pri tem se upošteva, da je za uporabo meril za dodajanje treba imeti zadostne podatke. Ker ne bo zadostnih podatkov za uporabo meril za črtanje, se bo pri tem prvem pregledu obravnavalo samo morebitno dodajanje držav na seznam pomembnih tretjih držav.
- (13) Naslednji pregledi seznama pomembnih tretjih držav se bodo izvedli ob uporabi nadzorniških podatkov z referenčnim datumom 31. decembra vsakega zadevnega koledarskega leta. Ko bodo na voljo zadostni podatki za uporabo meril za črtanje, se bo pri naslednjih pregledih obravnavalo tudi morebitno črtanje držav s seznama pomembnih tretjih držav –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Področje uporabe

Ta sklep opredeljuje postopke ESRB za ocenjevanje pomembnosti tretjih držav za bančni sektor Unije v povezavi s priznavanjem in določanjem stopenj proticikličnega blažilnika v skladu z Direktivo 2013/36/EU.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „stopnja proticikličnega blažilnika“ ima enak pomen kot v členu 128(7) Direktive 2013/36/EU;
- (b) „izpostavljenost“ ima enak pomen kot v členu 5(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (c) „spremljanje s strani sekretariata ESRB“ pomeni dejavnosti sekretariata ESRB, ki obsegajo upravljanje, vodenje in redno posodabljanje niza kazalnikov in kvantitativnih orodij za opozarjanje na morebitno prekomerno kreditno rast v pomembnih tretjih državah;
- (d) „tretja država“ ima enak pomen kot v točki 1(g) oddelka 2 Priporočila ESRB/2015/1.

Člen 3

Zbiranje podatkov

1. Sekretariat ESRB za potrebe ocenjevanja, katere tretje države so pomembne za bančni sektor Unije, in v skladu s členom 15 Uredbe (EU) št. 1092/2010 zahteva od organa EBA agregirane nadzorniške podatke, kakor so določeni v Prilogi I k Izvedbeni uredbi (EU) št. 680/2014, ki jih organ EBA zbira v skladu s Sklepom EBA/DC/2015/130.

2. Pri ocenjevanju, ali je tretja država pomembna za bančni sektor Unije, se upoštevajo naslednje mere:

- (a) zneski tveganju prilagojenih izpostavljenosti;
- (b) originalne izpostavljenosti in
- (c) neplačane izpostavljenosti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

3. ESRB zlasti za vsako zadevno tretjo državo četrtletno zbere naslednje podatkovne točke nadzorniških podatkov iz odstavka 1:

- (a) predloga C 09.01: presek vrstic 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150 in 160 in stolpcev 010, 020 in 080 ter
- (b) predloga C 09.02: presek vrstic 030, 060 in 140 in stolpcev 010, 030 in 110.

4. Sekretariat ESRB vzpostavi stik z organom EBA v zvezi s predložitvijo podatkovnih točk iz odstavka 3 in morebitnimi prihodnjimi spremembami predlog za poročanje.

Člen 4

Ocenjevanje pomembnosti

1. Tretja država se določi kot pomembna za bančni sektor Unije in doda na seznam pomembnih tretjih držav v naslednjih primerih:

- (a) aritmetična sredina izpostavljenosti do tretje države v osmih četrtletjih pred referenčnim datumom je znašala najmanj 1 % po najmanj eni meri iz člena 3(2) in
- (b) izpostavljenosti v vsakem od zadnjih dveh četrtletij pred referenčnim datumom so znašale najmanj 1 % po najmanj eni meri iz člena 3(2).

2. Država se črta s seznama pomembnih tretjih držav, kadar:

- (a) je aritmetična sredina izpostavljenosti do te države v 12 četrtletjih pred referenčnim datumom znašala manj kot 1 % po vseh merah iz člena 3(2) in
- (b) so izpostavljenosti v vsakem od zadnjih dveh četrtletij pred referenčnim datumom znašale manj kot 1 % po vseh merah iz člena 3(2).

3. Tretjo državo, ki se na podlagi meril iz odstavka 1 določi kot pomembna za bančni sektor Unije, spremlja sekretariat ESRB.

4. Sekretariat ESRB vsako leto pregleda seznam pomembnih tretjih držav in predloži predlog svetovalnemu tehničnemu odboru. Ta predlog temelji na zbranih nadzorniških podatkih za zadnjih 12 četrtletij pred 31. decembrom zadevnega koledarskega leta. Predlog se predloži svetovalnemu tehničnemu odboru do 30. junija zadevnega leta. Svetovalni tehnični odbor lahko uporabi diskrecijsko pravico in spremeni predlog, preden ga predloži v odobritev splošnemu odboru, zlasti v primerih, ko je ESRB izdal priporočilo v skladu s členom 138 Direktive 2013/36/EU in je treba tretjo državo, na katero se to priporočilo nanaša, črtati s seznama pomembnih tretjih držav.

5. Splošni odbor sprejme odločitev o spremembah seznama pomembnih tretjih držav na podlagi predloga svetovalnega tehničnega odbora. Vse spremembe seznama pomembnih tretjih držav se objavijo na spletni strani ESRB.

Člen 5

Prehodni določbi

1. Začetni seznam pomembnih tretjih držav, pripravljen na podlagi referenčnih podatkov za drugo četrtletje leta 2014, sestavljajo Federativna republika Brazilija, Posebno upravno območje Ljudske republike Kitajske Hongkong, Ljudska republika Kitajska, Republika Turčija, Ruska federacija in Združene države Amerike.

2. Pri pregledu seznama pomembnih tretjih držav v letu 2017, pri katerem se uporabijo nadzorniški podatki z referenčnim datumom 31. decembra 2016, se ne uporabijo merila za črtanje držav s seznama, določena v členu 4(2).

Člen 6

Začetek veljavnosti

Ta sklep se uporablja od 1. januarja 2016.

V Frankfurtu na Majni, 11. decembra 2015

Predsednik ESRB

Mario DRAGHI
